

Sygn. akt V U 147/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

10 listopada 2022 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku, V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Wiesław Jakubiec

Protokolant: osobiście

po rozpoznaniu 10 listopada 2022 roku w Rybniku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania K. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 2.04.2021 r. nr (...)

o jednorazowe odszkodowanie

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej K. P. prawo do jednorazowego odszkodowania w kwocie 28 924 zł (dwadzieścia osiem tysięcy dziewięćset dwadzieścia cztery złote) odpowiadające 28% stałego uszczerbku na zdrowiu doznanego w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 7 września 2020 roku.

Sędzia Wiesław Jakubiec

Sygn. akt V U 147/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 kwietnia 2021 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej K. P. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 7 września 2020 r. z uwagi na brak przyczyny zewnętrznej wypadku.

W odwołaniu od decyzji, ubezpieczona wniosła o jej uchylenie oraz uznanie zdarzenia jako wypadku przy pracy wraz z ustaleniem rzeczywistego uszczerbku na zdrowiu. Wskazała, że zdarzenie jakiemu uległa w dniu 7 września 2020 r. zostało uznane przez jej pracodawcę za wypadek przy pracy. Z przeprowadzonego postępowania prowadzonego przez Zespół Powypadkowy wynikało, iż bezpośredni świadkowie zdarzenia tj. J. D. oraz G. T. (1) wprost wskazywali, iż pokrzywdzona w dniu 7 września 2020 r. podczas wspólnego wyjścia z pracy, nagle zachwiała się i upadła ze schodów uderzając głową w przedostatni stopień schodów. Ubezpieczona podkreśliła, iż powodem wypadku przy pracy niewątpliwie była wyłącznie przyczyna zewnętrzna. Dodała, że przed wypadkiem nie cierpiała na żadne schorzenia, które mogłyby prowadzić do utraty równowagi i zasłabnięcia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. W uzasadnieniu wskazał, iż w zdarzeniu z dnia 7 września 2020 r. przy wypadku przy pracy brak było przyczyny zewnętrznej, bowiem doszło do niego wskutek zasłabnięcia ubezpieczonej.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona K. P. jest od 1980 roku pracownikiem (...) w R., na stanowisku radcy prawnego i z tego tytułu podlegała ubezpieczeniom społecznym.

W dniu 7 września 2020 r. ubezpieczona wykonywała swoje obowiązki służbowe wedle stałych godzin pracy, tj. od 7.30. Po zakończeniu pracy o godz. 15.00 wraz z koleżanką J. D. udała się w stronę wyjścia z tyłu budynku, ponieważ główne wejście z uwagi na stan epidemiczny było zamknięte. Po chwili do wymienionych dołączyła G. T. (2), z którą ubezpieczona zamieniła kilka słów. W pierwszej kolejności ze schodów zeszły J. D. oraz G. T. (2). Gdy odwróciły się w stronę ubezpieczonej zobaczyły, iż nagle zachwiała się, po czym całym ciężarem ciała upadła na przedostatni stopień schodów, uderzając głową w posadzkę.

Ubezpieczona miała odczucie, że zahaczyła obcasem buta o kratkę oraz, że źle postawiła nogę. Straciła równowagę i upadła. Schodząc po prawej stronie nie było poręczy, a ubezpieczona jest praworęczna. Ubezpieczona próbowała złapać balustradę po lewej stronie, ale dłoń jej się ześlizgiwała.

G. T. (2) natychmiast zadzwoniła na pogotowie. Podczas rozmowy, J. D. oraz G. T. (2) wykonywały polecenia ratowników, udzielając ubezpieczonej pierwszej pomocy.

Po kilku minutach ubezpieczona ocknęła się, mówiąc, iż nic nie pamięta z tego zdarzenia. Wtedy dostrzeżono krwawienie z tyłu głowy. W takim stanie przekazano ubezpieczoną służbom ratunkowym.

W protokole nr (...) ustalenia okoliczności i przyczyny wypadku przy pracy sporządzonym przez pracodawcę (...) w R. wskazano, iż zdarzenie z dnia 7 czerwca 2020 r. stanowiło wypadek przy pracy, bowiem bezpośrednio po wyjściu z pracy ubezpieczona doznała urazów w postaci rany okolicy ciemieniowej prawej, krwiaka śródmózgowego oraz krwiaka podpajęczynówkowego, które nie wystąpiłyby gdyby nie doszło do zdarzenia. Nadto wskazano, iż było to zdarzenie nagłe wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz, które nastąpiło w związku z pracą.

W karcie informacyjnej leczenia szpitalnego wskazano, iż wskutek zdarzenia z dnia 7 września 2020 r. u ubezpieczonej rozpoznano pourazowy krwotok podpajęczynówkowy w okolicach skroniowych, krwiak śródmózgowy i dokomorowy oraz złamania kości czaszki i twarzoczaszki. Ubezpieczona przeszła operację implantacji układu zastawki komorowo-otrzewnowej do komory bocznej lewej.

U ubezpieczonej rozpoznano stan po urazie czaszkowo-mózgowym z dyskretnymi objawami piramidowymi, niedowład nerwu odwodzącego prawego, stan po implantacji zastawki komorowo – otrzewnowej, stan po operacji stenozы kanału kręgowego L4/L5 z zespołem bólowym, napadowa niewydolność kręgowo – podstawna, cukrzyca typu 2, nadciśnienie tętnicze, niedoczynność tarczycy pooperacyjnej, niedosłuch, wodniaki mózgu.

Ubezpieczona doznała urazu w rozumieniu ustawy. Uszkodzenie tkanek ciała do którego doszło nie było wyłącznie spowodowane skutkiem działania czynnika zewnętrznego jako jedyne odpowiedzialnego za to zdarzenie. Przyczyna urazu była mieszana. Przyczyna zewnętrzna (potknięcie, zahaczenie się) jak i wewnętrzna (napad niewydolności kręgowo – podstawnej) są w równej mierze odpowiedzialne za wystąpienia urazu.

Ubezpieczona w związku z wypadkiem z 7 czerwca 2020 r. doznała opisanych powyżej obrażeń, skutkujących przyznaniem stałego uszczerbku w łącznej wysokości 28% (poz. 2 – 5%, poz. 5d. – 10%, poz. 7d – 10%, poz. 13c – 3%).

Ubezpieczona do dnia dzisiejszego odczuwa negatywne skutki zdarzenia z dnia 7 września 2020 r. Ma problemy z poruszaniem się, kłopoty z koncentracją, wadę wzroku.

Decyzją z dnia 2 kwietnia 2021 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 7 września 2020 r.

dowód: akta organu rentowego: protokół nr (...) ustalenia okoliczności i przyczyny wypadku, wyjaśnienia świadka J. D., wyjaśnienia świadka G. T. (2), oględziny miejsca wypadku, dokumentacja zdjęciowa, pismo Wojewódzkiego Pogotowia (...) w K. z 23.03.2021 r., decyzja ZUS z 02.04.2021 r.

a ponadto w aktach sprawy: karty wizyt k. 48-66, k. 71-378, dokumentacja medyczna k.382-410v, k. 416-418v, opinia biegłych z zakresu neurologii G. M. i biegłego z zakresu diabetologii B. D. k. 424-427v wraz z dokumentacją medyczną k. 434-490, przesłuchanie ubezpieczonej k.40v

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci w/w dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne, wzajemnie ze sobą korelujące i rzeczowe, a także w oparciu o dowód z opinii biegłych z zakresu neurologii G. M. i biegłego z zakresu diabetologii B. D., a także w oparciu o przesłuchanie ubezpieczonej, która wraz z dowodami z dokumentów tworzyła spójny i logiczny obraz przedstawiający stan faktyczny sprawy. Strony nie wniosły zastrzeżeń do opinii.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ww. ustawy, za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń położonych;
- 2) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 3) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

W myśl art. 2 pkt 13 wyżej cytowanej ustawy urazem jest uszkodzenie tkanek ciała lub narządów człowieka wskutek działania czynnika zewnętrznego.

Stosownie do treści uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 1963 r. (III PO 15/62, OSNCO 1963/10/215) przyczyną zewnętrzną zdarzenia może być każdy czynnik zewnętrzny, to znaczy nie wynikający z wewnętrznych właściwości człowieka, zdolny wywołać w istniejących warunkach szkodliwe skutki. W tym znaczeniu przyczyną zewnętrzną może być nie tylko narzędzie pracy, maszyna, siły przyrody, a także praca i czynność samego poszkodowanego np. potknięcie się, odruch. Przedstawiony kierunek wykładni pojęcia «przyczyna zewnętrzna wypadku przy pracy», został utrzymany przez Sąd Najwyższy także w orzecznictwie z ostatnich lat tak, iż można stwierdzić, że w tej kwestii orzecznictwo jest już jednolite i utrwalone (np. wyrok z dnia 12 sierpnia 1983 r., II PRN 8/83, PiZS 1984/11/40 i wyrok z dnia 4 maja 1984 r., II PRN 6/84, Służba Pracownicza 1985/1/28).

W doktrynie podkreśla się, że nie można mówić o wypadku przy pracy, gdy nie da się ustalić urazu oraz że między czynnikiem powodującym uraz a samym urazem musi zachodzić relacja przyczyny – skutku, zdarzenie to ma bowiem powodować taki właśnie skutek. Pojęcie urazu, zgodnie ze stanowiskiem doktryny, obejmuje wszelkie zmiany w stanie zdrowia, zarówno anatomiczne, jak i czynnościowe, które wpłynęły na funkcjonowanie organizmu, a więc zakłócają funkcjonowanie narządu, organizmu i wpływają na zdolność do pracy (M. Piankowski, [w:] A. Wypych-Żywicka (red.), Leksykon prawa ubezpieczeń społecznych. 100 podstawowych pojęć, Warszawa 2009, s. 308).

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego w Krakowie w którym uznano, iż zewnętrzną przyczyną wypadku przy pracy może być każdy czynnik pochodzący spoza organizmu poszkodowanego zdolny wywołać w istniejących warunkach szkodliwe skutki, w tym także pogorszyć stan pracownika dotkniętego już schorzeniem samoistnym. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 15 grudnia 1994r., Apr 41/94, OSA 1995r., nr 2 poz. 16).

Ponadto, zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem, przyczyna zewnętrzna nie musi występować jako wyłączna. Przy zbiegu obu rodzajów przyczyn – uaktywnienie się schorzenia samoistnego (mogącego samodzielnie występować jedynie jako przyczyna wewnętrzna) pod wpływem czynnika zewnętrznego (przyczyny zewnętrznej) – spełniony jest warunek do uznania określonego zdarzenia za wypadek. Przy takim zbiegu przyczyn, nie ma zastosowania zasada szacowania stopnia wpływu każdej z przyczyn na powstanie urazu i jego skutki.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 oraz art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1242 j.t. ze zm.) ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

Za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy, natomiast za uszczerbek długotrwały – naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie (art. 11 ust. 2 i 3 ustawy).

Przepis art. 12 ust. 1 ustawy stanowi, iż jednorazowe odszkodowanie przysługuje w wysokości 20 % przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, z zastrzeżeniem art. 55 ust. 1. Z kolei ust. 5 tego artykułu wskazuje, iż do ustalenia wysokości jednorazowego odszkodowania, o którym mowa w ust. 1-4, przyjmuje się przeciętne wynagrodzenie obowiązujące w dniu wydania decyzji, o której mowa w art. 15 ustawy.

Załącznik do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. 2002 Nr 234, poz. 1974 ze zm.) stanowi, iż wysokość stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ubezpieczonego, u którego stwierdzono uszkodzenie kości sklepienia i podstawy czaszki (wgłobienia, szczeliny, fragmentacja) - zależnie od rozległości uszkodzeń wynosi od 5-10% (poz.2), porażenia i niedowład: niewielki lub dyskretny niedowład połowiczny lub niedowład kończyn dolnych 4° wg Skali Lovette'a, dyskretny deficyt siły przy obecności zaburzeń napięcia mięśniowego, niedostateczności precyzji ruchów itp. Wynosi od 5-35% (poz. 5d), zaburzenia równowagi pochodzenia mózdkowego: dyskretnie wpływające na sposób chodu i niewielkie upośledzenie zborności i precyzji ruchów wynosi od 5-25% (poz. 7d), uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwów ruchowych gałki ocznej: nerwu odwodzącego - w zależności od stopnia uszkodzenia wynosi od 1-15% (poz. 13c).

W myśl pkt 1 Obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 19 lutego 2021 roku (M.P. z 2021r. poz. 217) w sprawie wysokości kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej w okresie od 1 kwietnia 2021 roku do 31 marca 2022 roku kwota jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej wynosi 1.033 zł za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż ubezpieczona w wyniku wypadku przy pracy z 7 czerwca 2020 r. doznała 28% stałego uszczerbku na zdrowiu (poz. 2 – 5%, poz. 5d – 10%, poz. 7d – 10%, poz. 13c – 3%). U ubezpieczonej wystąpił stan po urazie czaszkowo-mózgowym z dyskretnymi objawami piramidowymi, niedowład nerwu odwodzącego prawego, stan po implantacji zastawki komorowo – otrzewnowej, stan po operacji stenozы kanału kręgowego L4/L5 z zespołem bólowym, napadowa niewydolność kręgowo – podstawna, cukrzyca typu 2, nadciśnienie tętnicze, niedoczynność tarczycy pooperacyjnej, niedosłuch, wodniaki mózgu.

Uszkodzenie ciała, do którego doszło u ubezpieczonej, nie było wyłącznie spowodowane skutkiem działa czynnika zewnętrznego jako jedyne odpowiedzialnego za to zdarzenie. Przyczyna urazu była mieszana o czym świadczy przesłuchanie ubezpieczonej, która wskazała, że miała odczucie jakby zahaczyła obcasem o kratkę i źle postawiła nogę w konsekwencji czego straciła równowagę i upadła, a także usiłowała złapać balustradę po lewej stronie, ale dłoń jej się ześlizgnęła i gdy upadła straciła przytomność, Podobnie zeznała świadek G. T. (2), która wskazała, że ubezpieczona nagle zachwiała się po czym całym ciężarem ciała upadła na dół schodów uderzając się w twarz o posadzkę. Z kolei

w kartotece z poradni POZ, neurologicznej i laryngologicznej, uwidocznione są liczne schorzenia ubezpieczonej. U ubezpieczonej nie stwierdzono napadów padaczki. Przyczyna zewnętrzna (potknięcie, poślizgnięcie) jak i wewnętrzna (napad niewydolności kręgowo – podstawnej) są w równej mierze odpowiedzialne za wystąpienia urazu.

Ustalając wysokość uszczerbku na zdrowiu Sąd w pełni podzielił opinię biegłych z zakresu neurologii G. M. i biegłego z zakresu diabetologii B. D., jako wydane przez osoby będące specjalistami w zakresie schorzenia i dysfunkcji występujących u ubezpieczonej. Opinia wydana przez biegłych jest szczegółowa i zrozumiała dla osób nie dysponujących wiedzą medyczną, zaś wnioski zostały sformułowane jasno, czytelnie i jednoznacznie. Na marginesie należy wskazać, że strony nie wnosiły zastrzeżeń do przedmiotowej opinii.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne, działając na podstawie przywołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję, w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej K. P. prawo do jednorazowego odszkodowania w kwocie 28.924 zł odpowiadającej 28% stałego uszczerbku na zdrowiu doznanemu w wyniku wypadku przy pracy z 7 września 2020 r.

Sędzia Wiesław Jakubiec